

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Qvintvplicis Theologiæ - Positivæ videlicet, Asceticæ,
Polemicæ, Speculativæ, & Moralis complectens, Unà cum Appendice
Methodum compendiarum reformationis Ecclesiasticæ à Concilio
Tridentino factæ continente

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

§. 1. De Relapsu in peccatum cavendo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48233](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48233)

quatuor ei industriae observandae sunt. Prima est, ut firmissimum concipiat propositum relapsus cavendi. Secunda, ut, si quos contraxit pravae habitus & consuetudines, eradicare studeat. Tertia est, ut passiones suas inordinatas & rebelles in ordinem redigere, & rationi subicere conetur. Quarta, ut contra varias tentationes Mundi, carnis, & Sathanae nunquam in hac vita defuturas bene sese praeparat; quae quidem omnia quae ratione perficere queat, insequentibus §§. ostenditur.

§. I.

De Relapsu in peccatum cavendo.

I. Quemadmodum ii, quibus per lubricam glaciam aut alium periculosum locum, in quo aliquoties ceciderunt, aut grave damnum sunt passi, si illum locum penitus declinare non possunt, saltem bonos murices aut alia media, per quae a casu & malo se praeservent, sibi procurant; ita cum homo vitam hanc velut viam ad Patriam declinare omnino non queat, id saltem agere debet, ut de tali medio sibi provideat, per quod a frequentiori lapsu in peccata saltem graviora, & cum plena deliberatione commissa praeservetur. Quale quidem medium praeter reliquis censeri debet firmum & efficaciter propositum non amplius peccandi; quantas enim vires habeant ejusmodi proposita, abunde ex quotidiana experientia constat, quae experimur, homines, si animum semel scilicet ad aliquid agendum vel omittendum obfirmant, non facilius a tali proposito amplius abduci posse. Unde merito dicitur: *Omni die renovare debemus propositum, & ad fervorem nos excitare.* Et mox fructum hujus propositi explicans subjungit: *Secundum propositum nostrum curjus profectus nostri.* Id est, prout magis vel minus firmum erit propositum; magis vel minus in peccatorum fuga, & virtutum studio proficiemus. Merito ergo Peccator poenitens ante omnia laborare debet, ut insigne erga peccata odium & horrorem incipiat, & animum ad eadem devitanda per firmum propositum generose, fortiterque obfirmet, quod quidem oblatere poterit sequentibus mediis.

II. Pri.

II. Primò. Si exitum tristem præteritorum peccatorum accuratè ponderet, sibi que illa Apostoli Rom. 6. apponit. *Quem fructum habuistis tunc in illis, in quibus nunc exuberatis* certe quàm efficax sit hoc medium ad firmum propositum tandi peccata concipiendum, vel ex ipsis brutis animantibus patet, quæ experimur non facilè redire ad ea loca, in quibus grave damnum & periculum incurrerunt. Unde Siracides in alio sensu c. 7. rectè suadet; meritò etiam huiusmodi applicari potest: *In omnibus operibus tuis memorati- vissima; & in æternum non peccabis.*

III. Secundò si similiter gravissima damna relapsione perpendat, quæ quidem patheticè S. Paulus in epistola ad Hebræos c. 6. describit, & ad tria præcipuè revocantur. Quorum primum est subtractio gratiarum æternarum, quod damnum S. Paulus sequentibus verbis indicavit. *Quia saepe venientem super se bibens imbrem & generans sibi opportunam illis, à quibus colitur, accipit benedictionem, ferrens autem spinas & tribulos, reprobata est, & maledictissima.* Quod clariùs insinuans S. Bernardus S. 14. in libro de Gratitudine, inquit, nos sola à profectu conversationis impeditur gratitudo nostra; dum quodammodo perditum reputamus, quod dedit, quod ingratus accepit, cavet sibi de cetero, ut minus amittat, quando plus confert ingrato. Secundum est respicientia difficultas, quam idem Apostolus sequentibus verbis indicavit: *Impossibile est eos, qui semel perminati, gustaverunt etiam domum cælestem, & partem fugaverunt sunt Spiritus Sancti, gustaverunt nihilominus bonum, & desideria DEI, virtutesque sæculi venturi, & prolapsi sunt, & non possunt novari ad poenitentiam.* Sic enim impletur illud verbum Matth. 12. *Cum immundus Spiritus exierit ab homine, velle vadit & assumit alios Spiritus nequiores se, & intrant ibi, & sunt novissima hominis illius peiora prioribus.* Tertium damnum, scilicet pœna gravitas, patet in Epistola ad Hebr. c. 10. ad Hebr. indicatur, dum ait: *Voluntarius peccatis nobis post acceptam notitiam veritatis, iam non veniuntur pro peccato hostia, terribilis autem quedam exspectatio, se dicit, & ignis amulatio, qua consumptura est.* Unde & S. Petrus 2. c. 2. *Meliùs, ait, erat illis, non peccare*

re viam iustitiæ, quam post agnitionem retrorsum converti ab eo, quod illis iraditum est, sancto mandato.

IV. Tertio si pariter consideret turpitudinem relapsus: quam breviter indicavit Propheta Jeremias c. 2. dum dixit: *Quam vilis facta es nimis, iterans vias tuas.* Quid enim turpius, quam cani ad vomitum reverso, & sui lotæ in volutabro comparari, quibus tamen relapsos S. Petrus l. c. comparat? Quid turpius & indignius est, quam paulò antè ingemuisse, flevisse, Dei misericordiam, & Sanctos omnes implorasse, ut peccatorum venia impetraretur, & repenti quædato consilio Dei gratiam pro nihilo reputare, & virtuti Nuncium remittere? quæ impudentia, susceptum in Eucharistia cum tanto apparatu ac præparatione servatorem, mox iterum ejicere, & Hostibus tradere instar Judæorum, qui paulò antè Christum cum triumpho susceperant, vestesque substra verant, paulò post Pilato tradiderunt, & crucifigi petiverunt? Unde merito tandem concludit S. Augustinus in solil. *Inanis est pœnitentia, quam sequens culpa coinquinat: nihil profunt lamenta, si replicentur peccata. Nihil valet à malis veniam petere, & mala de novo iterare.*

§. II.

De pravis habitibus extirpandis.

I. Quemadmodum frustra agrum purgare conatur à spinis, qui radicem non evellit: & frustra Medicus morbum fugare nititur, si causam morbi tollere non conetur; sic frustra contra animam à peccatis purgare conabitur, qui radicem & causam illorum, nempe habitus viciosos seu consuetudines ver frequentatos criminum actus contractas ex eodem animo vellere non decernit; nam, ut rectè S. Chrysostomus apud Angium in Polyanth. V. eod. dixit, nihil, tam firmum est rebus humanis, quam veteris consuetudinis Tyrannis, ita Ethici eandem alteram Naturam dicere non vereantur. Id quod suo damno præ aliis S. Augustinus expertus est, ut qui conf. c. 5. de seipso fatetur: *Ligatus eram non ferro a ferro, sed mea ferrea voluntate. Velle meum tenebat Inimicus, & inde mihi catenam fecerat, & constrinxerat me: quippe ex voluntate perversa facta est libido; & dum servitur libidini, facta*